Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра світової літератури

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ
"01" вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія світової літератури: Історія зарубіжної літератури

для студентів

спеціальності: 035 Філологія
освітньої програми: 035.01.01 Українська мова та література
спеціалізації: 035.01 Українська мова та література
освітнього рівня першого (бакалаврського)

Київ-2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
24/19/23
«01» вересня 23

Розробники: *Галина Бітківська*, завідувач кафедри світової літератури, доктор філологічних наук, доцент;
Тетяна Динниченко, старший викладач кафедри світової літератури, кандидат філологічних наук.

Викладач: *Тетяна Динниченко*, старший викладач кафедри світової літератури, кандидат філологічних наук.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол від 28 серпня 2023 року № 10

Завідувач кафедри
_____ (Галина БІТКІВСЬКА)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми _____2023 р.

Гарант освітньої програми _____ (Тетяна ВИДАЙЧУК)

Робочу програму перевірено
_____2023 р.

Заступник декана
з науково-методичної та навчальної роботи _____ (Світлана ГОРОБЕЦЬ)

Пролонговано:
на 20__/20___ н.р._____(_____) «___»____ 20____р., протокол №___

на 20__/20___ н.р._____(_____) «___»____ 20____р., протокол №___

на 20__/20___ н.р._____(_____) «___»____ 20____р., протокол №___

на 20__/20___ н.р._____(_____) «___»____ 20____р., протокол №___

- 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	**заочна**
Історія світової літератури: Історія зарубіжної літератури		
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	13 кр. / 390 год.	
Курс	I – IV	
Семестр	1-7	
Кількість змістових модулів із розподілом	7	
Обсяг кредитів	13	
Обсяг годин, у тому числі:		
Аудиторні	182	
Модульний контроль	26	
Семестровий контроль	90	
Самостійна робота	92	
Форма семестрового контролю	**Заліки, іспити**	
Змістовий модуль Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.		
Курс	II	II
Семестр	3	3
Кількість змістових модулів з розподілом	2	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, у тому числі:	60	60
Аудиторні	24	8
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	12	12
Самостійна робота	16	40
Форма семестрового контролю	-	-

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування у здобувачів освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності

- **ЗК 1.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- **ЗК 2.** Володіння загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності.
- **ЗК 3.** Опанування навичок проведення аналітичної та експериментальної наукової діяльності; організація, планування та прогнозування результатів наукових досліджень.
- **ЗК 4.** Ініціювання та виконання наукових досліджень, результатом яких є одержання нових знань.
- **ЗК 5.** Генерування нових ідей (креативність), абстрактне мислення, вміння пристосовуватись до нових умов та ситуацій.
- **ЗК 6.** Досконале володіння українською та іноземними мовами з метою здійснення наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів .
- **ЗК 7.** Здатність спілкуватися з різними цільовими аудиторіями, використовуючи відповідну лексику, методи, техніки та прийоми.
- **ЗК 9.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- **ЗК 10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК 11.** Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- **ЗК 13.** Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності

ФК 1. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, організовувати, планувати, реалізовувати та презентувати наукове дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування.

ФК 5. Виконання оригінальних наукових досліджень у галузі філології на високому фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, з акцентом на актуальних загальнодержавних проблемах з використанням новітніх методів наукового пошуку.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань.

ФК 9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

ФК 10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 16. Літературознавча компетентність передбачає: знання про основні тенденції розвитку і своєрідність мовно-літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів української літератури, історії зарубіжної літератури, фольклору. Розуміння основних проблем теорії літератури: література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; проблем поетики: образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні.

3. Програмні результати навчання

ПРН 2. Здатність використовувати професійно-профільовані знання, уміння й навички, досліджувати мовні та літературні явища у компаративному аспекті.

ПРН 3. Формування суджень про використання знань, умінь, навичок у галузі теорії і практики порівняльних досліджень.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства

ПРН 5. Досконале володіння державною та іноземною мовами.

ПРН 6. Знання законодавчої та нормативної бази України про охорону праці в освітній галузі, правових та етичних норм, які регулюють відносини між людьми в професійних колективах.

ПРН 7. Здатність коригувати та прогнозувати свою наукову і навчально-виховну роботу, здійснювати самоконтроль, діагностику, самооцінку, саморегуляцію.

ПРН 8. Вміння проводити науково-методичну та організаційно-методичну роботу із запровадження у навчальний процес вищої школи нових інформаційних технологій навчання мови та літератури, в тому числі інтенсивних методів навчання, індивідуалізованого навчання тощо.

ПРН 11. Здатність вести спеціалізовані наукові семінари та публікувати наукові статті в профільних українських та закордонних наукових журналах.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 15. Дотримуватись етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання із зарубіжної літератури і світової художньої культури для розв’язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 19. Демонструвати глибокі знання про особливості світового літературного канону: механізми та алгоритм формування, співвідношення класики і новітньої літератури, дискурс теорії канону.

ПРН 20. Володіти іноземною мовою для письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для **денної** форми навчання

№ п/п	Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт								
		Усь о	Аудиторних					Са ійн роб	Семестровий контроль	МО ко ль
			Ле	Се рс	Пр ич	Ла тор	Інди альн			
Змістовий модуль І. Історія зарубіжної літератури XVII століття										
1	Загальна характеристика літератури XVII ст. Бароко як літературний напрям. Іспанська література XVII ст.		2							
2	Класицизм як літературний напрям. Французька література XVII ст. Особливості історико-літературного процесу в Англії та Німеччині.		2							
3	Драма Педро Кальдерона «Життя – це сон» як вершина іспанського бароко			2						
4	Французька класицистична трагедія: П. Корнель «Сід», Ж. Расін «Федра»			2						
5	Еволюція комедійної творчості Мольєра			2						
6	Поема Дж. Мільтона «Втрачений рай»			2						
7	Німецька та англійська поезія XVII ст.				2					
8	Історія зарубіжної літератури XVII століття в розмаїтті художніх текстів							8	6	2
	Разом	**30**	**4**	**8**	**2**			**8**	**6**	**2**
Змістовий модуль ІІ. Історія зарубіжної літератури XVIII століття										
1	Загальна характеристика літератури XVIII ст.: основні літературні напрями, стилі. Англійська література в добу Просвітництва		2							
2	Особливості історико-літературного процесу у Франції та Німеччині в добу Просвітництва		2							
3	Д. Дефо. «Робінзон Крузо»			2						
4	Філософські повісті Вольтера			2						
5	Й. В. Гете. Страждання молодого Вертера. Фауст			4						

7	П. Бомарше. Трилогія про Фігаро				2			8	6	2
8	Історія зарубіжної літератури XVIII століття в розмаїтті художніх текстів							8	6	2
	Разом	**30**	**4**	**8**	**2**			**8**	**6**	**2**
	Разом за навчальним планом	**60**	**8**	**16**	**4**		**28**			**4**

Тематичний план для заочної форми навчання

№ п/п	Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт								
		Усьо	Аудиторних					Само на ро	Семестровий контроль	
			Ле ці	Се на ьк	Пр кт ні	Ла ор ор	Інд іду ьні			
Змістовий модуль І.										
1	Особливості історико-літературного процесу в західноєвропейських країнах XVII-XVIII ст.		2							
2	Драма Педро Кальдерона «Життя – це сон» як вершина іспанського бароко			2						
	Іспанська література XVII ст.: поезія Л.Гонгори, крутійський роман Ф. Кеведо							4		
3	Класицистична трагедія (Корнель, Расін)							4		
4	Еволюція комедійної творчості Мольєра				2					
5	Французька література XVII ст.							2		
6	Англійська література XVII ст. («Втрачений рай» Дж. Мільтона, поезія Дж. Донна							4		
7	Німецька література XVII ст. (Гріммельсгаузен, Опіц, Гріфіус)							6		
	Разом	**32**	**2**	**2**	**2**			**20**	**6**	
Змістовий модуль ІІ.										
	Англійський роман XVIII ст.							6		
	Французькі просвітники XVIII ст. (Дідро, Руссо)							4		

	Філософські повісті Вольтера							4		
	П. Бомарше. Трилогія про Фігаро							2		
	Й. В. Гете. Страждання молодого Вертера. Фауст			2						
	Російська література XVIII ст.							2		
	Разом	**28**		**2**				**20**	**6**	
	Разом за навчальним планом	**60**	**2**	**4**	**2**			**40**	**12**	**-**

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Історія зарубіжної літератури XVII століття

Тема 1. Характеристика періоду. Бароко. Іспанська література

Лекція 1. **Загальна характеристика літератури XVII ст. Бароко як літературний напрям. Іспанська література XVII ст. (2 години)**

Криза гуманізму й культури Ренесансу наприкінці XVI — на початку XVII ст. Маньєризм. Основні літературні напрями – бароко і класицизм. Бароко: естетика і поетика літератури бароко. Теоретики бароко: Е. Тезауро, Б. Грасіан.

Література Іспанії в XVII ст.: пануюча художня система — бароко; протистояння культизму (гонгоризм, культеранізм) й консептизму. Крутійський роман (Ф. Кеведо-і-Вельєгас). Творчість Луїса де Гонгори-і-Арготе. Творчість П. Кальдерона, «Життя — це сон» (La vida es sueño) як найяскравіше втілення поетики бароко.

Основні поняття: *маньєризм, бароко, культизм,* консептизм, *крутійський роман, філософська драма, неоплатонізм, екзистенціалізм, необароко.*

Література:

Кальдерон де ла Барка. Життя – це сон : [двомовне вид. для дітей та юнацтва] / Кальдерон де ла Барка ; пер. з ісп. Михайла Литвинця ; худож. Сергій Якутович. К. : Грамота, 2012. 111 с. : іл.
Кальдерон де ла Барка, Педро. Стійкий принц ; Дама-Примара : п'єси /
Педро Кальдерон де ла Барка ; [пер. з ісп. С. Борщевського ; передм., прим. Т. М. Рязанцевої] ; Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Х. : Фоліо, 2013. 249, [2] с.
Кальдерон де ла Барка П. Сонети // Світовий сонет. – К.:Дніпро, 1983. С.52–53.
Наливайко Д.С. Бароко і драма Кальдерона „Життя – це сон" // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. 2000. № 1. С.5–17.
Пащенко В. Нищівний сміх Мольєра / Вадим Пащенко // Мольєр. Комедії. К.: Дніпро, 1981 («Вершини світового письменства»). С. 5-23.
Рязанцева Т. «Великий театр світу»: життя і творчість Педро Кальдерона де ля Барки / Тетяна Рязанцева. // Педро Кальдерон. Стійкий принц. Дама-примара. Харків: Фоліо, 2013. С.3-18.

Семінар № 1. **Творчість Педро Кальдерона де ла Барка як вершина іспанського бароко** (2 години)

1. Періодизація творчості драматурга і жанрове розмаїття.
2. Особливості комедійної творчості Кальдерона: співвідношення характерів та інтриги, "кальдеронівські ходи" тощо ("Дама-примара").
3. Філософсько-релігійна драма "Життя – це сон" як втілення поетики бароко.
4. Метафоричний смисл назви твору в контексті світогляду бароко.
5. Значення творчості Кальдерона для розвитку художньої системи бароко.

Основні поняття: *інтрига, характер, комедія інтриги, "драма честі", філософсько-релігійна драма, ауто, динамізм, контрастність, метафоричність, мотив, алегорія, хорнада, монолог.*

Лекція 2. **Класицизм. Французька література XVII ст. Особливості історико-літературного процесу в Англії та Німеччині в XVII ст. (2 години)**

Класицизм: естетика й поетика, система жанрів; трактат Н. Буало «Мистецтво поетичне» як узагальнення й систематизація теоретичних положень класицизму XVI–XVII ст.

Французький класицистичний театр: героїко-патріотична трагедія П. Корнеля; любовно-психологічна трагедія Ж. Расіна; «висока» комедія Мольєра.

Німецька література в XVII ст.: класицистичні й барокові тенденції. Роман Г.Я.К. Гріммельсгаузена «Сімпліциссимус».

Англійська література XVII ст.: метафізична поезія Дж. Донна; синтез бароко і класицизму в поемі Дж. Мільтона «Втрачений рай».

Основні поняття: *класицизм, трагічне, психологізм, комічне, фарс, буфонада, пародія, епічна поема, «метафізична» поезія.*

Література:

Мольєр Ж.-Б. Смішні манірниці. Тартюф. Дон Жуан. Міщанин-шляхтич // Мольєр Ж.-Б. Комедії. К.: Дніпро, 1981. 501с., або Мольєр Ж.-Б. Комедії. Х.: Фоліо, 2004. 494 с.

Бітківська Г.В. Трансформація мистецької ідентичності в німецькій бароковій поезії. International scientific integration ‘2022. №12-01. С. 55–58.

Бітківська Г.В. Аксіологічна ідентичність і самоідентичність у поезіях Андреаса Ґрифіуса. Південний архів. 2023. №93. С. 28–34.

Наливайко Д.С. Сльози вітчизни. *Всесвіт*. 1990. №4. С.133–134.

Наливайко Д.С. Світ барокко. *Всесвіт*. 1976. №3. С. 185–206.

Пастушенко Л.І. Німецький роман епохи бароко: поетика та способи жанротворення традиціоналізму / Л. І. Пастушенко. Дніпропетровськ : Ліра, 2016. 606, [1] с.

Рязанцева Т. Стихія в системі. Європейська метафізична поезія XVII- першої половини XX ст.: мотивно-тематичний комплекс, поетика, стилістика / Тетяна Рязанцева. Київ: Ніка-Центр, 2014.

Семінар № 2. **Французька класицистична трагедія** (2 години)

1. Героїко-патріотична трагедія П’єра Корнеля. Еволюція поетики драматурга, особливості «першої», «другої» і «третьої» манери.
2. «Сід»: проблематика, концепція героїчного, специфіка вирішення основного конфлікту. Суперечка літературознавців навкруг трагедії.
3. Образна система трагедії «Сід»: Родріго, Хімена, інфанта, король як ідеалізовані герої носії домінанти громадянського обов’язку, підпорядкування емоційного життя прагненню до доброчинності та морального обов’язку.
4. Любовно-психологічна трагедія Жана Расіна як нове слово в драматургії французького класицизму.
5. Трагедія «Федра»: рецепція і трансформація античних традицій; напруженість морально-психологічного конфлікту (розуму і пристрасті) у внутрішньому світі героїв.

Основні поняття: янсенізм, трагічне, конфлікт, психологізм.

Семінар № 3. **«Висока» комедія у творчості Мольєра** (2 години)

1. Творчість Мольєра, її основні етапи. Втілення класицистичної природи творчості Мольєра у поетиці «високої» комедії.
2. Проблематика ранніх комедій: основа комізму у «Смішних манірницях».
3. Творча історія комедії «Тартюф». Особливості головного конфлікту, специфіка фіналу комедії.
4. Сатирико-комедійні типи в комедії “Міщанин-шляхтич”. Особливості композиції комедії.

5. «Високий» комізм драматургії Мольєра: «розважаючи повчати і повчаючи розважати».

Основні поняття: *комедія, комедія масок (commedia dell'arte), фарс, буфонада, пародія, комедія-балет, "висока" комедія, преціозність*.

Семінар № 4: **Поема Дж. Мільтона «Втрачений рай»** (2 години)

1. Творчість Мільтона, її періодизація.
2. Поема «Втрачений рай» як приклад взаємодії бароко і класицизму.
3. Проблематика поеми «Втрачений рай»; концепція світу в поемі; біблійний сюжет; наявність двох сюжетних ліній.
4. Інтерпретація образу Сатани в сучасному літературознавстві.
5. Класицистичні риси в образі Бога.

Основні поняття: *епічна поема, взаємодія бароко і класицизму, концепція світу, проблематика поеми, антиномічність.*

Практичне заняття № 1. **Англійська та німецька поезія XVII століття**

1. Аналіз поезій: «Слово розради на лихоліття війни» М. Опіца; «Сльози Вітчизни року 1636» А. Гріфіуса, «До самого себе» П. Флемінга.
2. Дослідження засобів творення і функцій образів-концептів у «метафізичній» поезії Дж. Донна.

Основні поняття: *поетика, образ-концепт, «метафізична» поезія, стоїцизм, мотив суєтності, петраркізм*.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Історія зарубіжної літератури XVIII століття

Тема 3. Доба Просвітництва. Літературні напрями XVIII ст. Англійська література.

Лекція 3. **Загальна характеристика літератури XVIII ст.: основні літературні напрями, стилі. Англійська література в добу Просвітництва (2 години)**

Хронологічні межі літератури XVIII ст. Сенс концепції Просвітництва. Філософські та естетичні домінанти головних літературних напрямів XVIII століття — класицизму, рококо, сентименталізму, передромантизму.

Особливості розвитку англійської літератури. Розмаїття жанрової системи англійської літератури XVIII ст. Жанрові різновиди англійського роману: «Robinson Crusoe», 1719; «Travels into Several Remote Nations of the World, in Four Parts. By Lemuel Gulliver, First a Surgeon, and then a Captain of several Ships», 1726–1727; «The Life and Opinions of Tristram Shandy, Gentleman», Лондон, 1759—1767 та ін.

Основні поняття: *Просвітництво, «просвітницький реалізм», класицизм, рококо, сентименталізм, передромантизм.*

Література:

Білик Н. Д. «Неординарний сентименталізм» Лоренса Стерна (післямова) // Стерн Л. Трістам Шенді: роман / перекл. В. Бойко. Х.: Фоліо, 2014. С. 604-623.

Лімборський І.В. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проект? Реінтерпретація канону і спроба компаративного аналізу літературних парадигм. Черкаси, 2006.

Соколянський М. Безсмертний роман Даніеля Дефо // Дефо Д. Робінзон Крузо / перекл.

Є.Крижевича. К. : Дніпро, 1985.
Шамрай А. Джонатан Свіфт і його твір // Свіфт Дж. Мандри до різних далеких країн світу Люмюеля Гуллівера… / Перекл. з англ. за ред. Ю. Лісняка. К.:Дніпро, 1983. С. 5-24.

***Семінар № 5.* Д. Дефо. «Робінзон Крузо»** (2 год)

1. Історія створення роману Д. Дефо «Робінзон Крузо».
2. Просвітницькі ідеї в романі.
3. Образ Робінзона: портрет, риси характеру, роздуми, засоби зображення.
4. Образ П'ятниці як втілення «природної людини».
5. Роль картин природи в романі.
6. Особливості оповідної манери Д. Дефо.

Основні поняття: Просвітництво, роман виховання, «природна людина», пейзаж.

Тема 4. Французька та німецька література XVIII ст.

***Лекція 4.* Особливості історико-літературного процесу у Франції та Німеччині в добу Просвітництва (2 години)**

Періодизація розвитку французької літератури. Розвиток літератури рококо. Основні представники просвітницької літератури: Вольтер, Д. Дідро, Ж.-Ж. Руссо П. Бомарше: трилогія про Фігаро.

Особливості розвитку німецької літератури XVIII ст. Лессінг, Гердер. Творчість Шіллера.

Становлення Гете-письменника: періоди «Бурі й натиску» і «веймарського класицизму». Ознаки сентименталізму в романі «Страждання молодого Вертера». Філософська трагедія «Фауст» як синтез ідейно-художніх здобутків епохи Просвітництва, здійснений в добу романтизму.

Основні поняття: французьке Просвітництво, просвітницький класицизм, рококо, сентименталізм філософська повість, руссоїзм, епістолярний роман, філософська трагедія.

Література:

Лімборський І. В. Жан-Жак Руссо і українська література. *Зарубіжна літ. в навчальних закладах*. 2001. № 11. С. 59-61.
Матвіїшин В. Бомарше та його весела трилогія про Фігаро (передмова) / Володимир Матвіїшин // Бомарше П.О.К. Севільський цирульник : комедії ; перекл. з фр. Х.: Фоліо, 2008.
Терпило, П. Ґете і Шевченко / Петро Терпило, Пилип Терпило. Львів : Музей Тараса Шевченка Львів. палацу мистецтв, 2012. 29, [2] с.
Шалагінов Б. Б. Німецька література XVIII ст. *Вікно в світ.* 1999. № 1 (4). С. 22-89.
Шалагінов Б. Б. «Фауст» Й. В. Гете: містерія, міф, утопія: до проблеми духовної сутності людини в німецькій літературі на рубежі XVIII-XIX ст. : монографія. К.: Вежа, 2002. 279 с.

***Семінар № 6.* Філософські повісті Вольтера** (2 год)

1. Вольтер – філософ, письменник, просвітник; його роль в культурі Франції XVIII ст.
2. Жанрові особливості філософських повістей Вольтера.
3. Ідея «природної людини» в повісті «Простак».
4. Система образів, стильові особливості повісті «Простак».
5. Образ Ельдорадо в повісті «Кандід».

Основні поняття: *французьке Просвітництво, просвітницькі ідеї, рококо, класицизм, філософська повість.*

***Семінар № 7-8.* Й. В. Гете. Страждання молодого Вертера. Фауст** (4 год)

1. Історія створення роману «Страждання молодого Вертера», його сприйняття читачами.
2. Духовний світ Вертера; сенс його останнього вчинка.
3. Ознаки сентименталізму в романі.
4. Історія створення філософської трагедії «Фауст», переосмислення народної легенди про Фауста.
5. Особливості композиції твору: структура, значення «Прологу в театрі» і «Прологу на небі», художня логіка послідовності випробувань героя, неоднозначність фіналу твору.
6. Філософський, символічний, морально-етичний сенс колізії Фауст — Мефістофель.
7. «Фауст» як синтез ідейно-художніх здобутків епохи Просвітництва, здійснений в добу романтизму.

Основні поняття: *сентименталізм, епістолярний роман, філософська трагедія.*

***Практичне заняття № 2.* Трилогія П. Бомарше про Фігаро**

1. Творчість П. Бомарше як повернення «високої» комедії на французьку сцену.
2. Суспільний резонанс комедії «Шалений день, або Одруження Фігаро».
3. Особливості конфлікту в комедії «Шалений день, або Одруження Фігаро».
4. Аналіз монологу Фігаро (5-та дія).

Основні поняття: *французьке Просвітництво, класицизм, комедія, конфлікт, інтрига.*

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських та практичних занять	1	5	5	5	5
Робота на семінарському та практичному занятті	10	5	50	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			102		102
Максимальна кількість балів	**184**				
Розрахунок коефіцієнта: 184 : 60 = 3,06					

Заочна форма

Вид діяльності студента	Макс	Модуль 1	Модуль 2

	имал ьна к-ть балів за одиницю	к-ть один иць	максима льна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	-	-
Відвідування семінарських і практичних занять	1	2	2	1	1
Робота на семінарському занятті	10	2	20	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	5	25
Разом			48		36
Максимальна кількість балів 84					
Розрахунок коефіцієнта: 84 : 100 = 0, 84					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Змістовий модуль 1.

Самостійна робота №1. Іспанська література XVII століття в розмаїтті художніх текстів (4 год.)

1. Виписати цитати для ілюстрації особливостей творчої манери Л. Гонгори («темний стиль»): складна метафоризація, словесно-образна багатозначність, живописність, інтелектуалізм, використання латинізмів, неологізмів.

2. Дослідити жанрові ознаки крутійського роману у творі Ф. де Кеведо-і-Вельєгаса «Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення, зразка волоцюг і дзеркала крутіїв».

Література:

Художні тексти: 2, 6.

Науково-методична література: 5, 9.

Самостійна робота №2. Французька класицистична трагедія (4 год.)

1. Героїко-патріотична трагедія П. Корнеля. «Сід»: проблематика, концепція героїчного, специфіка розвитку і вирішення основного конфлікту. Суперечка літературознавців навкруг трагедії.

2. Любовно-психологічна трагедія Ж. Расіна як нове слово в драматургії французького класицизму. Трагедія «Федра»: рецепція і трансформація античних традицій. Поетика класицизму у трагедії.

Література:

Художні тексти: 8, 9.

Науково-методична література: 7, 11.

Самостійна робота № 3. Французька класицистична проза XVII ст. (2 год.)

1. Класицистична афористична література: «Роздуми, або Моральні вислови і максими» Ф. де Ларошфуко і «Характери, або Звичаї нашого віку» Ж. де Лабрюйєра як відображення певної універсальної психології людства. Ознаки класицизму у творах.
2. Роман «Принцеса Клевська» М. де Лафайєт як започаткування аналітичної психологічної традиції в європейській літературі; його значення для подальшого розвитку роману як жанру.

Література:

Художні тексти: 12, 14.

Науково-методична література: 7, 18, 19.

Самостійна робота № 4. Англійська література XVII ст. (4 год.)

1. Поема «Втрачений рай» Дж. Мільтона як приклад взаємодії бароко і класицизму: проблематика, структура (концепція світу, біблійний сюжет, наявність двох сюжетних ліній). Інтерпретація образу Сатани в сучасному літературознавстві. Класицистичні риси в образі Бога.
2. Засоби творення і функції образів-концептів у «метафізичній» поезії Дж. Донна. Аналіз основних мотивів поезій Дж. Донна.

Література:

Художні тексти: 17, 18.

Науково-методична література: 5, 17, 34.

Самостійна робота № 5. Німецька література XVII ст. (6 год.)

1. Аналіз поезії М. Опіца «Слово розради на лихоліття війни»: поєднання раціонально-логічного, дидактичного начала зі скорботними інтонаціями та трагічним стоїцизмом; особливості композиції твору (структура логічного доказу).
2. Аналіз поезії А. Гріфіуса «Сльози Вітчизни року 1636» (ідеї скороминущисті, суєтності, трагізму існування людини на фоні воєнних лихоліть).
3. Роман Г.Я.К. Гріммельсгаузена «Сімпліциссимус» як узагальнено-типова картина історичної долі країни Барокові мотиви в романі. Поетика роману (поєднання реалістичних і фантастичних елементів, застосування алегорії, метафоричність мовлення, багатозначна символіка); гуманістичний пафос.

Література:

Художні тексти: 15, 16.

Науково-методична література: 5, 23, 25.

Змістовий модуль 2.

Самостійна робота № 6. Англійський роман XVIII ст. (8 год.)

1. Просвітницькі ідеї в романі Д.Дефо. «Робінзон Крузо»: уславлення розуму та раціонального суспільного устрою; ідея вільної особистості; соціальна, расова та гендерна рівність тощо. Образ П’ятниці як втілення «природної людини».
2. Сатира, пародія та іронія у філософсько-фантастичному романі Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера».
3. Жанрові особливості «комічної епопеї» Г.Філддінга «Історія Тома Джонса, знайди».
4. Сентиментальний роман (Л. Стерн, Т. Смоллет, О. Голдсміт).

Література:

Художні тексти: 20, 21, 22.

Науково-методична література: 10, 20, 23.

Самостійна робота № 7. Французькі просвітники XVIII ст. (4 год.)

1. Діяльність Д. Дідро- філософа й письменника. Робота над створенням Енциклопедії. Проблематика роману «Черниця» (засудження будь-якого насилля над природними правами людини).

2. Ж.-Ж. Руссо – один з основоположників європейського сентименталізму. Руссоїзм: ідея про несумісність двох начал – природного (людина) і анти-природного (суспільства), протиставлення «природної моралі» і моралі суспільства. Роман «Юлія, або Нова Елоїза» як художнє втілення ідей руссоїзму.

Література:

Художні тексти: 25, 27.

Науково-методична література: 7, 20, 29.

Самостійна робота № 8. Філософські повісті Вольтера (4 год.)

1. Вольтер – філософ, письменник, просвітник. Роль Вольтера в культурі Франції XVIII ст.
2. Жанрові особливості філософських повістей Вольтера: раціоналістичність сюжету, зображення певної філософської ідеї, наприклад, концепція незіпсованої цивілізацією людини, сатиричне зображення недоліків суспільства і вад людини, скептично-іронічна тональність тощо.
3. Ідея «природної людини» в повісті «Простак». Особливості мотиву кохання в повісті «Простак».
4. Філософський сенс повісті «Кандід». Іронічний образ Ельдорадо в повісті.

Література:

Художні тексти: 24.

Науково-методична література: 7, 20, 29.

Самостійна робота № 9. П. ***Бомарше. Трилогія про Фігаро (4 год.)***

1. Творчість П. Бомарше як повернення «високої» комедії на французьку сцену. Суспільний резонанс комедії «Шалений день, або Одруження Фігаро»
2. Особливості конфлікту в комедії «Шалений день, або Одруження Фігаро».
3. Аналіз монологу Фігаро (5-та дія).

Література:

Художні тексти: 23.

Науково-методична література: 7, 20.

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Визначення наукового поняття, яке досліджується	0,5 бал
2.	Добір достатньої кількості цитат та дотримання правил їх оформлення	0,5 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту художніх творів. Виклад цитат у логічній послідовності.	1,5 бали
4.	Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору, літературні стилі.	1 бали
5.	Наявність власної позиції	1 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних	0,5 бал

	елементів роботи (назва, план, основна частина, висновки, список використаних джерел)	
	Разом	**5 балів**

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться за допомогою контрольного тестування з використанням ЕНК «Світова література: Історія зарубіжної літератури (2 курс, ФУ, денна)» https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=6750.
Студент виконує 30 тестових завдань, за які може отримати максимально 25 балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

	Оцінка
Відмінно 25-23	Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)
Дуже добре 22-20	Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (рівень вище середнього)
Добре 19-17	Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)
Задовільно 16-15	Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (рівень нижче середнього)
Достатньо 14-10	Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (рівень нижче середнього)
Незадовільно 9-7	Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)
Незадовільно 6-1	З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до робочого навчального плану у формі іспиту в терміни, встановлені графіком навчального процесу (4-й семестр) та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою, – у 4-му семестрі. Під час допуску враховується засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з 4 кредитних модулів і оцінюється за результатами поточного контролю (поточного опитування, виконання самостійної роботи, робіт на семінарських та практичних заняттях тощо) протягом 3-го і 4-го семестрів (див. 6.1).

Форма проведення іспиту: письмовий тест із 40 завдань на платформі MOODLE. Тривалість проведення: 60 хвилин. Максимальна кількість балів: 40 балів (1 бал за кожне правильно виконане тестове завдання).

Оцінка	Кількість балів	Критерії оцінювання відповіді
Відмінно	40 – 30	Відповідь студента: - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірне розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє здатність самостійно оцінювати різноманітні ситуації та робити власні висновки в разі неоднозначності характеру поставленного питання чи проблеми.
Дуже добре Добре	29 – 25 24 –20	Студент дав досить повну та логічно обґрунтовану відповідь на Поставлене питання, але є недоліки: - незначні неточності при поясненні; - недостатньо розкритий предмет запитання, Основні поняття мають тезисний характер; - оформлення екзаменаційно їроботи в цілому є акуратним, але містить виправлення; - окремі формулювання є нечіткими; є в наявності інформація, що не відповідає змісту екзаменаційного питання.
Достатньо Задовільно	19 – 15 14 – 7	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформлені відповіді на питання, а саме: - зміст відповіді свідчить про невірне розуміння окремих аспектів поставленого питання; - відповідь елементарна, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються питання; - відповідь викладена недостатньо аргументовано, не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання; - у роботі багато грубих орфографічних помилок.
Незадовільно	6 – 0	Студент взагалі не відповів на питання або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістові помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно алогічною.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Модуль № 1

1. Література XVII ст.: загальна характеристика, основні літературні напрями, стилі.
2. Особливості розвитку іспанської літератури XVII ст. Гонгоризм. Крутійський роман, його роль цього жанру у становленні європейського роману. Роман Ф. де Кеведо-і-Вельєгаса "Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення, зразка волоцюг і дзеркала крутіїв" як класичний зразок шахрайського роману.
3. Драма Кальдерона "Життя – це сон" як яскраве втілення поетики бароко. Загальна характеристика образу Сехисмундо, внутрішній динамізм у ньому. Метафоричний смисл назви твору. Мотив "життя — сон" в бароковому художньому баченні.
4. Загальна характеристика французької літератури XVII ст.: основні літературні напрями, стилі.

5. Громадянсько-патріотична трагедія П. Корнеля. Трагедія “Сід”: основний конфлікт, Родріго як втілення ідеалізованого героя; дискусія навкруг цього твору.
6. Любовно-психологічна трагедія Ж. Расіна, концепція трагічного у Расіна. Трагедія “Федра”: морально-психологічний конфлікт; суперечки навколо тлумачення образу головної героїні.
7. “Висока” комедія Мольєра. Особливості головного конфлікту, специфіка фіналу в комедії Мольєра “Тартюф”. Образ Тартюфа як втілення лицемірства та сили зла.
8. Сатирико-комедійні типи в комедії “Міщанин-шляхтич”.
9. Загальна характеристика німецької літератури XVII ст.: наявність класицистичних, перевага барокових тенденцій. Специфіка німецького барокко: М. Опіц, А. Гріфіус, П. Флемінг.
10. Проблематика поеми Дж. Мільтона „Втрачений рай” і дискусійні аспекти її трактування. Узагальнено-філософські і актуально-політичні аспекти поеми, їх взаємодія.

Модуль № 2

1. Література XVIII ст.: загальна характеристика основні літературні напрями, стилі.
2. Просвітництво як ідейний рух, комплекс його ідей і загальна характеристика літератури доби Просвітництва.
3. “Робінзон Крузо” Д. Дефо як один із перших реалістичних просвітницьких романів.
4. Проблематика сатирико-алегоричного просвітницького роману Дж. Свіфта “Мандри Гуллівера.
5. Значення творчості Вольтера. Жанр філософської повісті. Творча історія, проблематика, композиція та система образів філософської повісті “Простак”
6. Творча історія, проблематика, композиція та система образів трилогії Бомарше про Фігаро.
7. Творча історія, проблематика, композиція та система образів сентименталістського роману Гете “Страждання молодого Вертера”.
8. Творча історія, проблематика та композиція філософської трагедії Гете “Фауст”.
9. Своєрідність трактування образу Фауста в трагедії Гете. Художнє вирішення колізії Фауст – Мефістофель.
10. Художнє вирішення колізії Фауст – Маргарита.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно − відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре− достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре − в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно − посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності

E	60-68	Достатньо − мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання− незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу − досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

«Світова література: Історія зарубіжної літератури» *(денна форма)*

Разом: 60 год., із них 4 год. – лекції, 20 год. – практичні заняття, 28 год. – самостійна робота, 4 год. – МК, залік.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Назва модуля	Змістовий модуль I. Історія зарубіжної літератури XVII століття						Змістовий модуль II. Історія зарубіжної літератури XVIII століття				
К-сть балів за модуль	102 бали						102 бали				
Лекції	1			2			3			4	
Теми лекцій	Загальна характеристика літератури XVII ст. Напрям бароко. Іспанська література XVII ст.			Напрям класицизму. Французька література XVII ст. Особливості історико-літературного процесу в Англії та Німеччині в XVII ст. 1 б.			Загальна характеристика літератури XVIII ст.: основні літературні напрями, стилі. Англійська література в добу Просвітництва 1 б.			Особливості історико-літературного процесу у Франції та Німеччині в добу Просвітництва 1 б.	
Теми семінарських і практичних занять	Драма Педро Кальдерона «Життя – це сон» як вершина іспанського бароко 10 б. + 1 б.	Французька класицистична трагедія: П. Корнель «Сід», Ж. Расін «Федра» 10 б. + 1 б.	Еволюція комедійної творчості Мольєра 10 б. + 1 б.	Поема Дж. Мільтона «Втрачений рай» 10 б. + 1 б.	Німецька та англійська поезія XVII ст. 10 б. + 1 б.		Д. Дефо. «Робінзон Крузо» 10 б. + 1 б.	Філософ-ські повісті Вольтера 10 б. + 1 б.	Й. В. Гете. Страждання молодого Вертера. 10 б. + 1 б.	Й. В. Гете. Фауст 10 б. + 1 б.	П. Бомарше. Трилогія про Фігаро 10 б. + 1б.
Сам. роб	Тема 1. 10 б.			Тема 2. 10 б.			Тема 3. 10 б.			Тема 4. 10 б.	
Види поточн. контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)						Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				
Підс. контроль	-										

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ
«Світова література: Історія зарубіжної літератури» *(заочна форма)*

Разом: 60 год., із них 3 год. – лекції, 4 год. – семінарські заняття, 2 год. – практичні заняття, 40 год. – самостійна робота,

<table>
<tr><td>Тиждень</td><td>I</td><td>II</td><td>III</td><td>IV</td><td>V</td><td>VI</td><td>VII</td><td>VIII</td><td>IX</td><td>X</td><td>XI</td></tr>
<tr><td>Назва модуля</td><td colspan="6">Змістовий модуль I. Історія зарубіжної літератури XVII ст.</td><td colspan="5">Змістовий модуль II. Історія зарубіжної літератури XVIII ст.</td></tr>
<tr><td>К-сть балів за модуль</td><td colspan="6">73 бали</td><td colspan="5">61 бал</td></tr>
<tr><td>Лекції</td><td colspan="3">1</td><td colspan="3">2</td><td colspan="2">3</td><td colspan="3">4</td></tr>
<tr><td>Теми лекцій</td><td colspan="11">Особливості історико-літературного процесу в західно-європейських країнах XVII – XVIII ст.
1 б.</td></tr>
<tr><td>Теми семінарських і практичних занять</td><td colspan="2">Драма Педро Кальдерона «Життя – це сон» як вершина іспанського бароко
10 б. + 1 б.</td><td colspan="4">Еволюція комедійної творчості Мольєра

10 б. + 1 б.</td><td colspan="5">Й. В. Гете. Страждання молодого Вертера. Фауст

10 б. + 1 б.</td></tr>
<tr><td>Сам. роб</td><td>Тема 1. 10 б.</td><td>Тема 2. 10 б.</td><td>Тема 3. 10 б.</td><td>Тема 4. 10 б.</td><td>Тема 5. 10 б.</td><td>Тема 6. 10 б.</td><td>Тема 7. 10 б.</td><td>Тема 8. 10 б.</td><td>Тема 9. 10 б.</td><td>Тема 10. 10 б.</td></tr>
<tr><td>Види поточного контролю</td><td colspan="6">-</td><td colspan="5">-</td></tr>
<tr><td>Підсумковий контроль</td><td colspan="11">-</td></tr>
</table>

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Художні тексти

XVII століття

*Із італійської літератури (тексти з * можна читати по хрестоматії)*

1. Маріно Дж. Адоніс*. Зорі.

Із іспанської літератури

1. Кеведо-і-Вельєгас Ф. Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення, зразка волоцюг і дзеркала крутіїв. http://chtyvo.org.ua/authors/Francisco_de_Quevedo/Istoriia_zhyttia_proidysvita_Pablo_na_imennia_zrazka_volotsiuh_i_dzerkala_krutiiv/
2. Лопе де Вега Карпьо Ф. Фуенте Овехуна. Собака на сіні. http://chtyvo.org.ua/authors/Lope_de_Veha/Ovecha_Krynytsia_Sobaka_na_sini/
3. Тирсо де Моліна. Севільський бешкетник, або Камінний гість.
4. Грасіан Б. Дотепність, або Мистецтво вишуканого розуму*. http://wave9.ru/books/humanitarian/74260-Ispanskaya-estetika.-Renessans.-Barokko.-Prosveshc.html
5. Гонгора Л. де. Лірика.
6. Кальдерон де ла Барка П. Життя – це сон. Дама-привид. http://chtyvo.org.ua/authors/Kalderon/

Із французької літератури

7. Корнель П. Сід. http://chtyvo.org.ua/authors/Moliere/Frantsuzki_kliasyky_XVII_storichchia_Bualo_Kornel_Molier_Rasin/
8. Расін Ж. Федра. http://chtyvo.org.ua/authors/Moliere/Frantsuzki_kliasyky_XVII_storichchia_Bualo_Kornel_Molier_Rasin/
9. Мольєр. Смішні манірниці. Дон Жуан. Тартюф. Міщанин-шляхтич. http://chtyvo.org.ua/authors/Moliere/Komedii/
10. Буало Н. Мистецтво поетичне. http://chtyvo.org.ua/authors/Moliere/Frantsuzki_kliasyky_XVII_storichchia_Bualo_Kornel_Molier_Rasin/
11. Ларошфуко Ф. де. Максими*.
12. Паскаль Б. Думки*. http://chtyvo.org.ua/authors/Pascal_Blaise/Dumky/
13. Лафайєт М. де. Принцеса Клевська. https://www.litmir.me › ... › Принцесса Клевская (сборник)

Із німецької літератури

14. Гріфіус А. Вірші.
15. Гріммельсгаузен Г.Я.К. Сімпліціссимус*.

Із англійської літератури

16. Донн Дж. Лірика.
17. Мільтон Д. Вірші. Втрачений рай.

XVIII століття

Із англійської літератури

18. Бернс Р. Поезії
19. Дефо Даніель. Робінзон Крузо.
20. Свіфт Дж. Мандри Гуллівера. http://chtyvo.org.ua/authors/Svift/Mandry_Lemuellia_Hullivera/

21. Стерн Л. Життя і думки Трістрама Шенді*.

Із французької літератури

22. Бомарше П. Весілля Фігаро.
http://chtyvo.org.ua/authors/Bomarshe_Pier-Ogiusten_Karon_de/Sevilskyi_tsyrulnyk_zbirka/
23. Вольтер. Простак. Кандід
http://chtyvo.org.ua/authors/Voltaire/Kandid_Filosofski_povisti_zbirka/
24. Дідро Д. Черниця*. http://chtyvo.org.ua/authors/Diderot_Denis/Zhak-fatalist_zbirka/
25. Прево А. Ф. Історія кавалера де Гріє і Манон Леско*.http://chtyvo.org.ua/authors/Prevo_Antuan_Fransua/Nebezpechni_zviazky_Manon_Lesko/
26. Руссо Ж. Ж. Юлія, або Нова Елоїза*.

Із німецької літератури

27. Ґете Й. В. Балади. Страждання молодого Вертера. Фауст.
http://chtyvo.org.ua/authors/Johann_Wolfgang_von_Goethe/Strazhdannia_molodoho_Vertera/
http://chtyvo.org.ua/authors/Johann_Wolfgang_von_Goethe/Faust_vyd_2003/
28. Лессінг Г. Е. Емілія Галотті.
http://chtyvo.org.ua/authors/Lessinh_Hothold_Efraim/Minna_fon_Barnhelm_Emiliia_Halotti_Laokoon/
29. Шіллер Ф. Балади. Розбійники. Вільгельм Телль.
http://chtyvo.org.ua/authors/Friedrich_Schiller/

Підручники і хрестоматії

Основні:

1. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XVII – XVIII століття: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Г. Й. Давиденко, М. О. Величко [2-ге вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2007. 292 с.
2. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст. К.: Києво-Могилянська академія, 2013.
3. Яременко Н. В., Коломієць Н.Є. Історія зарубіжної літератури XVII – XVIII століття: матеріали для вивчення: навчальний посібник. Кривий Ріг, 2021. 168 с.

Додаткові:

1. Білик Н. Д. «Неординарний сентименталізм» Лоренса Стерна (післямова) // Стерн Л. Трістам Шенді: роман / перекл. В. Бойко. Х.: Фоліо, 2014. С. 604-623.
2. Бітківська Г.В. Аксіологічна ідентичність і самоідентичність у поезіях Андреаса Грифіуса. Піденний архів. 2023. № 93. С. 28–34.
3. Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с.
4. Бітківська Г.В. Трансформація мистецької ідентичності в німецькій бароковій поезії. International scientific integration ‘2022. №12-01. С. 55–58.
5. Від бароко до постмодернізму. Том 19: [зб. наук. пр.] / Редкол. : Т. М. Потніцева (відп. редактор) [та ін.]. Д. : Ліра, 2015.

6. Дворніков А. С. Метод поетичного перекладу Миколи Лукаша в полісистемі української літератури (*на* матеріалі перекладів трагедії Й.-В. Ґете ”Фауст” і поезій Ф.Шиллера) : автореф. дис. … канд. філол. наук : 10.02.16 / Дворніков Андрій Сергійович ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Держ. закл. ”Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського”. О., 2013. 20 с.

7. Ільницький М. М. Й.-В. Ґете й І. Франко: антиномія природи і духу / Микола Ільницький ; [редкол. Н. Скотна (голова) та ін. ; вступ. слово М. Шалати] ; Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. Дрогобич : Коло, 2014. 59, [1] с.

8. Історія світової культури: Новий час. Навчально-методичний комплекс для студентів Факультету історії, політології та національної безпеки / Л. Шваб. Луцьк, 2018. 117 с.

9. Наливайко Д.С. Сльози вітчизни. *Всесвіт*. 1990. №4. С.133–134.

10. Наливайко Д.С. Світ барокко. *Всесвіт*. 1976. №3. С. 185–206.

11. Ковбасенко Ю. Література Просвітництва. *Тема*. 2001. № 3.

12. Лімборський І.В. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проект? Реінтерпретація канону і спроба компаративного аналізу літературних парадигм. Черкаси, 2006.

13. Лімборський І. В. Жан-Жак Руссо і українська література / І. В. Лімборський. *Зарубіжна літ. в навчальних закладах*. 2001. № 11. С. 59-61.

14. Муранова Н. П., Волярська О. С., Літвінчук Л. Й. Ідеї філософії Просвітництва в українському освітньому контексті: монографія / Н. П. Муранова, О. С. Волярська, Л. Й. Літвінчук. К.: ТОВ. «НВФ «Славутич-Дельфін», 2020. 154 с.

15. Лорка Ф. Г. Поетичний образ у дона Луїса де Гонгори // Гарсіа Лорка Ф. Думки про мистецтво / Упорядк., перекл. з ісп., передм. та примітки М. Москаленка. К.: Мистецтво, 1975. С. 49–77.

16. Макаров А. Світло українського бароко. К.: Мистецтво, 1994. 272 с.

17. Матвіїшин В. Бомарше та його весела трилогія про Фігаро (передмова) / Володимир Матвіїшин // Бомарше П.О.К. Севільський цирульник : комедії ; перекл. з фр. Х.: Фоліо, 2008.

18. Ніколенко О.М. Бароко, класицизм, просвітництво. Література XVII – XVIII століть: Посібник для вчителя. Харків: Веста; Ранок, 2003. 144 с.

19. Пастушенко, Л.І. Німецький роман епохи бароко: поетика та способи жанротворення традиціоналізму / Л. І. Пастушенко. Дніпропетровськ : Ліра, 2016. 606, [1] с.

20. Пащенко В. Нищівний сміх Мольєра / Вадим Пащенко // Мольєр. Комедії. К.: Дніпро, 1981 («Вершини світового письменства»). С. 5-23.

21. Рязанцева Т. «Великий театр світу»: життя і творчість Педро Кальдерона де ля Барки / Тетяна Рязанцева. // Педро Кальдерон. Стійкий принц. Дама-примара. Харків: Фоліо, 2013. С.3-18.

22. Рязанцева Т. Змалювати думку (Консептизм як напрям метафізичної поезії в літературі Європи доби Бароко) / Тетяна Рязанцева. К.: Академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Шевченка НАН України, 1999.

23. Рязанцева Т. Стихія в системі. Європейська метафізична поезія XVII- першої половини XX ст.: мотивно-тематичний комплекс, поетика, стилістика / Тетяна Рязанцева. Київ: Ніка-Центр, 2014.

24. Соболь, В. Українське бароко : тексти і контексти / Валентина Соболь. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2015. 382 с.

25. Соколянский М. Безсмертний роман Даніеля Дефо // Дефо Д. Робінзон Крузо / перекл. Є. Крижевича. К. : Дніпро, 1985. (серія «ВСП»)

26. Терпило П. Ґете і Шевченко / Петро Терпило, Пилип Терпило. Львів : Музей Тараса Шевченка Львів. палацу мистецтв, 2012. 29, [2] с.

27. Ушкалов Л. В. Література і філософія: доба українського бароко / Леонід Ушкалов. Харків : Майдан, 2014. 414, [8] с.

28. Шалагінов Б. Б. Німецька література XVIII ст. *Вікно в світ.* 1999. № 1 (4). С. 22-89.

29. Шалагінов Б. Б. «Фауст» Й. В. Гете: містерія, міф, утопія: до проблеми духовної сутності людини в німецькій літературі на рубежі XVIII-XIX ст. : монографія. К.: Вежа, 2002. 279 с.

30. Шамрай А. Джонатан Свіфт і його твір // Свіфт Дж. Мандри до різних далеких країн світу Люмюеля Гуллівера… / Перекл. з англ. за ред. Ю. Лісняка. К.:Дніпро, 1983. С. 5-24.

31. Шевців Г. М. ”Поезія і правда”: автобіографічний дискурс Ґете в контексті європейської традиції та новаторства : автореф. дис. … канд. філол. наук : 10.01.06 / Шевців Галина Михайлівна ; Донец. нац. ун-т. Донецьк, 2012. 20 с.

32. Kołos Anna. Sceptycyzm w literaturze polskiego baroku. Rozprawa doktorska napisana pod kierunkiem prof. zw. dra hab. Grzegorza Raubo Instytut Filologii Polskiej Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Poznań, 2015. 392 s.

Інтернет-джерела

1. Діаспоріана
2. Чтиво
3. Національна бібліотека України з віртуальною бібліографічною довідкою
4. Культура України